

صد سال شعر فارسی / ۱۷

ماه در خواب بیابان

گزیده شعر سهراب سپهری

پژوهش و گزینش:

ساعد باقری - سهیل محمودی

شرکت سهامی کتابهای جیبی
وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۰

تهران، خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال،

صندوق پستی ۱۱۳۶۵ - ۴۱۹۱

شرکت سهامی کتابهای جیبی

www.amirkabir.net

صد سال شعر فارسی / ۱۷

عنوان کتاب:

ماه در خواب بیابان

(گزیده شعر سهراب سپهری)

پژوهش و گزینش:

ساعده باقری - سهیل محمودی

مدیر مجموعه:

سجاد محمدی

ویراستار:

فاطمه سالاروند

حروفچین: صبا جاوید

طراح جلد: محمدرضا نبوی

صفحه‌آرایی: امیرحسین حیدری

نوبت چاپ: اول (۱۳۹۰)

چاپ و صحافی و لیتوگرافی: چاپخانه سپهر، تهران:

خیابان ابن سینا (بهارستان)، شماره ۱۰۰

شمارگان: ۳۰۰۰

بها: ۲۲۰۰۰ ریال

کاغذ نخودی ۱۰۰ گرمی

همه حقوق محفوظ، هر گونه نسخه برداری اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی یا جزئی

(به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستثنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از

ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

سرشناسه سپهری: ۱۳۵۹-۷-۱۲

عنوان و نام پدیدآور: ماه در خواب بیابان: گزیده شعر سهراب سپهری / پژوهش و گزینش ساعده باقری - سهیل محمودی

مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، کتابهای جیبی، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ ص.

فروست صد سال شعر فارسی، ۱۷.

شابک: 978-964-303-328-6

وضعیت فهرست نویسی: فبا.

موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۴.

شناسه افزودن باقری: ۱۳۳۹ - گردآورنده

شناسه افزودن محمودی: سهیل ۱۳۳۹ - گردآورنده

شناسه افزودن صد سال شعر فارسی: [ج] ۱۷.

ردیفی: کنگره ۱۳۹۰ ج ۱۷ ب ۱۶ / PIR ۸۰۹۰۰۱

ردیفی: دیوبی: ۱/۶۲۷

شناسه کتابشناسی ملی: ۲۲-۳۲۲۱

دربارهٔ مجموعه

الهی در زبان ما صواب آر
ز کز گفتن زبان را در امان دار

مجموعهٔ صد مجلدی «صد سال شعر فارسی» - به یاری حق - پاسخی است به یک نیاز چندوجهی. از سویی این مجموعه سامان‌دهندهٔ نگاهی گذراست به شعر صدسال اخیر، تا آشنایی مجمل اما فراگیر علاقه‌مندان شعر فارسی را به‌طور عام و دانش‌آموزان و دانشجویان رشتهٔ ادبیات فارسی را به‌طور خاص با شعر این دوره سبب شود؛ و از دیگر سو قرار است جبران‌کنندهٔ برخی نادیده‌انگاری‌ها و چشم‌پوشی‌های برآمده از «دعوی قالب‌ها» باشد.

- ما مؤلفان در انتخاب آثار هر شاعر تلاش کرده‌ایم تا از این چند چشم‌انداز غافل نشویم:

الف) بهترین آثار هر شاعر (طبعاً به انتخاب و پسند مؤلفان).

ب) معروف‌ترین آثار هر شاعر که گاه بی‌آنکه نام شاعر برای عامه روشن باشد، بر سر زبان‌ها افتاده است.

ج) آثار جریان‌ساز که ممکن است در زمره بهترین یا معروف‌ترین آثار شاعر نباشد؛ اما با استقبال‌ها و تضمین‌های شاعران دیگر، یا با نقد و نظرهای گونه‌گون، تأثیرگذار بوده؛ و یا آنکه ناظر به رخدادی بوده که سبب شده است آن شعر مورد توجه قرار گیرد.

- تلاش کردیم بدون افراط و تفریط، کوشش‌های منتهی به غنای شعر فارسی را منعکس کنیم و از تعصب‌ها و دشمنی‌ها نسبت به شیوه‌ها و قالب‌های شعری که گاه سبب بی‌توجهی به بخشی از فرهنگ و شعر روزگار ما شده، برکنار بمانیم.

- در سیر تدریجی مطالعات و انتخاب آثار شاعران و نتیجتاً ترتیب چاپ آثار، برای گریز از یکنواختی و تکرار و مشابهت آثار شاعران نزدیک به هم (از دو منظر زمان و زبان) اصل را بر تنوع مجلدات نهادیم. تقدّم و تأخّر زمانی شاعران برای ما در ترتیب این مجموعه، اصل و اساس قرار نگرفت؛ به دیگر زبان، بر «حال» خویش تکیه کردیم و از پیش‌اندیشیدگی تکلف‌آمیز دوری جستیم.

- بی‌آنکه به رسم معمول اما ناخوشایندی محصور باشیم که تقدیس و ستایش را تنها شایسته «رفندگان» می‌داند، به سراغ مجموعه کامل و یکپارچه به‌جامانده از شاعران درگذشته رفتیم تا حاصل عمری تلاش آنان را به‌تمامی در اختیار داشته باشیم.

- غبار نشسته بر برخی دیوان‌های شعر، نتیجه قطور بودن و حجم بسیار آنهاست که غالباً مخاطبان عام شعر، کمتر سراغی

از این آثار می‌گیرند، حال آنکه در همین قدم‌های نخستین، بسیار به شعرهایی برخوردیم که قطعاً انتخاب و نقل آنها در مجموعه‌های گزیده‌تر نقشی مهم در پیوند مخاطبان با این آثار ایفا خواهد کرد؛ و این یکی از دلخوشی‌هایی بوده است که مؤلفان را به پدید آوردن این مجموعهٔ گزیده‌ها ترغیب کرده است.

— مؤلفان نیمی از راه را با تلاش و توانی در وسع خویش طی کرده‌اند، بی‌تردید نیمهٔ دیگر راه طی نخواهد شد، مگر با معرفی شایستهٔ این مجموعه به دانشجویان، دانش‌آموزان و سایر علاقه‌مندان شعر که در نهایت به تحکیم پیوند جوانان این مرز و بوم با شعر فارسی خواهد انجامید. چنین باد...

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَاْنَا

فهرست

۱۱	مقدمه - سهراب سپهری (۱۳۵۹ - ۱۳۰۷)
۳۷	نیمایی ها
۳۹	در قیر شب
۴۰	روشن شب
۴۱	غمی غمناک
۴۲	مرگ رنگ
۴۴	وهم
۴۴	گل آینه
۴۹	بخش هایی برگزیده از شعر بلند «صدای پای آب»
۶۷	بخش هایی برگزیده از شعر بلند «مسافر»
۷۹	روشنی، من، گل، آب
۸۱	و پیامی در راه
۸۳	ساده رنگ
۸۵	آب
۸۶	در گلستانه
۸۹	نشانی
۹۰	واحه ای در لحظه
۹۱	پشت دریاها
۹۳	شب تنهایی خوب
۹۴	سوره تماشا

۹۶	ورق روشن وقت
۹۸	ندای آغاز
۱۰۰	به باغ همسفران
۱۰۲	دوست
۱۰۴	ای شور، ای قدیم
۱۰۵	اکنون هبوط رنگ
۱۰۶	هم سطر، هم سپید
۱۰۸	چشمان یک عبور
۱۱۱	تا انتها حضور
۱۱۲	تجربه‌های نیمایی - مولانایی
۱۱۵	پاذمه
۱۱۶	هایی
۱۱۶	شکپوی
۱۱۷	شیطان هم
۱۱۸	گزار
۱۱۸	نیایش
۱۲۱	شعرهای سپید
۱۲۳	فانوس خیس
۱۲۵	پرده
۱۲۶	گل کاشی
۱۲۸	نیلوفر
۱۲۹	بر خورد
۱۳۰	بی پاسخ
۱۳۲	طنین
۱۳۲	شاسوسا
۱۳۴	فرا تر
۱۳۷	موج نوازشی، ای گرداب
۱۳۹	محراب
۱۴۱	چهارپاره‌ها
۱۴۳	مرغ معما
۱۴۴	روزنه‌ای به رنگ
۱۴۵	غبار لیختن
۱۴۶	میوه تاریک